

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

(4:e avd.)

Driftbudgeten.

Sjätte huvudtiteln.

1:o) **Vägbyggnader och vägunderhåll samt hamnar och farleder.** I propositionen nr 2 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 har Kungl. Maj:t framlagt förslag *dels* (punkt 1, sid. 104—106 av ett vid propositionen såsom bilaga 6 fogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 3 januari 1941) om olika reservationsanslag (B) till vägbyggnader och vägunderhåll å sammanlagt 80,000,000 kronor, *dels ock* (punkt 2, sid. 106—108) om olika reservationsanslag (B) till hamnar och farleder å sammanlagt 4,150,000 kronor.

Häröver kommer utskottet att framdeles avgiva utlåtande; vilket härmed anmäles.

2:o) **Restaurering av Gustaf III:s paviljong å Haga.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 108 och 109) och under erinran att anslag för enahanda ändamål och med enahanda belopp tidigare varit uppfört å allmän beredskapsstat, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Restaurering av Gustaf III:s paviljong å Haga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 85,000 kronor.

3:o) **Restaureringsarbeten å Stockholms slott.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 109) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Restaureringsarbeten å Stockholms slott* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 50,000 kronor.

4:o) **Kristillägg.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 110) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kristillägg* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 65,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens affärsverksfonder.

Postverket.

5:o) **Verkstads- och förrådsbyggnader för postverkets räkning i Ulvsunda i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 1, sid. 230 och 231) föreslagit riksdagen att till Verkstads- och förrådsbyggnader för postverkets räkning i Ulvsunda i Stockholm å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 3,070,000 kronor.

Å riksstaten för budgetåret 1939/40 beviljades ett anslag å 260,000 kronor till inköp av en tomt i Ulvsunda för en planerad verkstads- och förrådsbyggnad för postverket. Enligt den uppgjorda byggnadsplanen avses förflyttning skola ske från centralposthuset till den tillämnade byggnaden av postverkets garageverkstad och tryckeri (blankettryckeri och därmed för-enat bokbinderi) ävensom postverkets blankett- och persedelförråd. Härigenom skulle inom centralposthuset — beträffande vilket alla möjligheter till om- och tillbyggnad i stort sett redan för ett tiotal år sedan tillvaratagits — tjänliga utrymmen bli disponibla för erforderlig utökning icke blott av det i centralposthuset inrymda postkontorets lokaler utan jämväl av generalpoststyrelsens lokaler. I den planerade byggnaden skulle vidare inrymmas de nya lokaler, som blivit erforderliga för postverkets mekaniska verkstad.

Utskottet. I denna och ett flertal följande punkter tillstyrker utskottet anslag till vissa anläggningsarbeten, vilkas utförande bland annat är beroende av arbetsmarknadens utveckling. Anslagen till dessa arbeten äro upptagna som reservationsanslag (B). Beträffande de särskilda synpunkter, som böra beaktas vid dispositionen av dessa anslag, får utskottet hänvisa till sitt utlåtande nr 17.

Vad angår nu förevarande punkt vill utskottet erinra, att redan av 1939 års lagtima riksdag å beredskapsstat upptogs ett förskottsanslag å 2,670,000 kronor för uppförande av ifrågavarande verkstads- och förrådsbyggnad. På grund av inträffade prisstegringar beräknas numera den ursprungligen an-

givna kostnadssumman behöva ökas med 400,000 kronor till 3,070,000 kronor. Utskottet tillstyrker att ett anslag å detta belopp i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas å tilläggsstat till riksstaten för löpande budgetår. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Verkstads- och förrådsbyggnader för postverkets räkning i Ulvsunda i Stockholm* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 3,070,000 kronor.

6:o) **Ombyggnad av posthuset i kvarteret Ägir i Malmö.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 231—237) föreslagit riksdagen att till Ombyggnad av posthuset i kvarteret Ägir i Malmö å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 790,000 kronor.

Postkontoret Malmö 1, vilket i åtskilliga hänseenden fungerar såsom huvudpostkontor för övriga postkontor i staden, är inrymt uti en postverket tillhörig, i kvarteret Ägir belägen byggnad, som uppfördes under åren 1902—1906. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 25 januari 1935 skall byggnaden i vad avser fasaderna betraktas som byggnadsminnesmärke.

På grund av poströrelsens successiva ökning hava under årens lopp inom byggnaden utvidgningar av postkontorets utrymmen måst företagas. Med hänsyn till att rörelsen under de senare åren vuxit hastigt, hava emellertid postkontorets lokaler visat sig numera vara i hög grad otillräckliga och ur olika synpunkter otillfredsställande för sitt ändamål. Lokalerna anses ej heller motsvara de hygieniska krav, som skäligen kunna uppställas. Efter den nu föreslagna ombyggnaden — vilken jämväl avser ersättande av nuvarande av trä utförda takkonstruktion och vindsinredning med betongkonstruktion ävensom modernisering av uppvärmnings- och vattenledningsanläggningar samt ventilations- och sanitära anordningar — skulle tillräckliga utrymmen för postkontoret finnas tillgängliga även för mötande av de krav på utvecklingsmöjligheter, som rimligtvis kunna förutses inom en överskådlig framtid.

Enligt vad handlingarna utvisa skulle ett alltför långt uppskov med ombyggnaden av posthuset kunna nödvändiggöra andra kostsamma åtgärder för postarbetets behöriga bedrivande eller för husets bestånd, utan att likväl ombyggnaden och de därmed förenade kostnaderna skulle kunna undvikas för någon längre tid. Det torde därför även ur ekonomisk synpunkt få anses lämpligt, att den planerade ombyggnaden av posthuset kommer till stånd. De till 1,450,000 kronor beräknade kostnaderna för ombyggnaden, vilka till ett belopp av 660,000 kronor avses skola utgå av förnyelsefondsmedel, torde till återstående del i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra täckas medelst reservationsanslag (B). Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Ombyggnad av posthuset i kvarteret Ägir i Malmö* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 790,000 kronor.

7:o) **Om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, sid. 238 och 239) föreslagit riksdagen att till Om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 187,500 kronor.

Till om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå uppfördes å riksstaten för budgetåret 1939/40 ett anslag å 327,500 kronor, därvid räknades med att i sinom tid ytterligare 85,000 kronor skulle behöva beviljas för ändamålet. På grund av inträffade prisstegringar uppskattas numera kostnaderna för byggnadsföretaget, som uppskjutits i enlighet med beslut av 1939 års urtima riksdag, till 515,000 kronor. I enlighet härmed skulle återstå att anvisa 187,500 kronor, vilket belopp nu äskas.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, vilket innebär bland annat att huvudbyggnaden utmed Rådhusplanen påbygges med en våning till tre våningars höjd, hemställer utskottet.

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av posthuset i Umeå* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 187,500 kronor.

8:o) **Om- och tillbyggnad av posthuset i Uddevalla.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, sid. 239—241) föreslagit riksdagen att till Om- och tillbyggnad av posthuset i Uddevalla å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 190,000 kronor.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

Rörelsen vid postkontoret i Uddevalla har sedan den 1 oktober 1917, då postkontoret erhöll sina nuvarande lokaler, undergått en kraftig stegring. Av den i ärendet lämnade redogörelsen om rörelsens omfattning år 1918 och 1938 framgår bland annat, att under sagda tid antalet inlämnade försändelser — med undantag av postabonnerade tidningsexemplar — ökat med omkring 120 procent, antalet postsparbanksomsättningar med omkring 500 procent och antalet verkställda folkpensionsutbetalningar med omkring 380 procent. Denna starka ökning av rörelsen har medfört, att postkontorslokalerna icke längre äro för sitt ändamål tillräckliga och att det endast med svårighet är möjligt att avveckla den nuvarande posttrafiken. Jag vill därför tillstyrka, att åtgärder vidtagas för en utvidgning av postkontorets lokaler. Generalpoststyrelsens förslag till sådan utvidgning och de därför upprättade ritningarna, som innefatta ombyggnad av bottevåningen i posthuset samt uppförande av en tillbyggnad till detsamma i en våning jämte källarvåning, torde tills vidare få läggas till grund för anslagsberäkningen. Kostnaderna för byggnadsarbe-

tena, som vid förslaget uppgörande beräknades till 162,000 kronor, torde på grund av de sedermera inträffade prisstegringarna böra i enlighet med vad jag inhämtat av generalpoststyrelsen ökas till 190,000 kronor. Detta belopp synes mig lämpligen böra anvisas å nu förevarande tilläggsstat.

Utskottet hemställer i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag,

Utskottet.

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av posthuset i Uddevalla* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 190,000 kronor.

9:o) **Posthusbyggnad i Kalmar.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, sid. 241 och 242) föreslagit riksdagen att till Posthusbyggnad i Kalmar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 100,000 kronor.

Till posthusbyggnad i Kalmar anvisades å riksstaten för budgetåret 1939/40 ett anslag å 775,000 kronor, till vilket belopp byggnadskostnaderna då beräknades. Framställning göres nu om anvisande av i anledning av inträffade prisstegringar erforderligt tilläggsanslag för ifrågavarande byggnadsföretag, vilket uppskjutits i enlighet med beslut av 1939 års urtima riksdag.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Posthusbyggnad i Kalmar* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 100,000 kronor.

Telegrafverket.

10:o) **Telefonstationsbyggnad i Storängen.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, sid. 242 och 243) föreslagit riksdagen att till Telefonstationsbyggnad i Storängen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 195,000 kronor.

Å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptogs ett förskottsanslag å 143,000 kronor för uppförande av telefonstationsbyggnad i Storängen. Byggnaden, vilken ingår såsom ett led i den för automatiseringen av telefonnätet inom Stockholms förorter uppgjorda planen, beräknas numera draga en kostnad av 195,000 kronor.

Utskottet tillstyrker, att anslag till ifrågavarande byggnadsföretag nu i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag uppföres som reservationsanslag (B). Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Telefonstationsbyggnad i Storängen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 195,000 kronor.

11:o) **Telefonstationsbyggnad i Spånga.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, sid. 243—245) föreslagit riksdagen att till Telefonstationsbyggnad i Spånga å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 200,000 kronor.

För nu löpande budgetår har riksdagen beviljat ett anslag å 8,000 kronor för inköp av tomt för en telefonstationsbyggnad i Spånga. Den nya byggnaden, vilken erfordras för den automatiska telefonstation, som enligt planen för automatisering av telefonnätet inom Stockholms förorter avses skola ersätta de nuvarande manuella stationerna i Bromsten och Spånga, föreslås nu skola komma till utförande för en beräknad kostnad av 200,000 kronor. Utvecklingen av telefonrörelsen vid de nämnda båda stationerna har varit mycket livlig och stationernas kapacitet börjar nu enligt vad telegrafstyrelsen meddelat vara utnyttjad intill bristningsgränsen.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Telefonstationsbyggnad i Spånga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 200,000 kronor.

12:o) **Telefonstationsbyggnad i Örby i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, sid. 245 och 246) föreslagit riksdagen att till Telefonstationsbyggnad i Örby i Stockholm å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

För uppförande av en telefonstationsbyggnad i Örby i Stockholm har å riksstaten för budgetåret 1939/40 beviljats ett anslag å 186,000 kronor. För täckande av merkostnader, som föranletts av inträffade prisstegringar och av vid kostnadsberäkningen av grundläggningen ej förutsedda omständigheter beträffande marklagrens beskaffenhet, begäres nu ett tilläggsanslag å 24,000 kronor.

Utskottet. Utskottet, som tillstyrker här begärda tilläggsanslag för stationsbyggnadens fullbordan, hemställer,

att riksdagen må till *Telefonstationsbyggnad i Örby i Stockholm* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

13:o) **Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Uppsala m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, sid. 246 och 247) föreslagit riksdagen att för Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Uppsala m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 145,000 kronor.

För tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Uppsala samt till förvärv av härför erforderlig tomt beviljades för budgetåret 1939/40 ett anslag å 645,000 kronor, varav 230,000 kronor avsågo tomtförvärvet. För ett fullföljande av tillbyggnaden, vilken uppskjutits jämlikt beslut av 1939 års urtima riksdag, beräknas numera på grund av inträffade prisstegringar behöva anvisas ytterligare 70,000 kronor, vilket belopp nu äskas. Härjämte begäres ett belopp av 75,000 kronor för utförande i samband med tillbyggnaden av en gårdsöverbyggnad, varigenom skulle beredas utrymme för garage och förråd samt möjlighet att från bil direkt intaga materiel i förrådet.

Utskottet tillstyrker, att anslag till den föreslagna utvidgningen av ifrågasvarande tillbyggnad och till täckande av merkostnader, som uppkommit på grund av inträffade prisstegringar, anvisas med av Kungl. Maj:t äskat belopp. Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må för *Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Uppsala m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 145,000 kronor.

14:o) **Påbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Eskilstuna.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, sid. 247 och 248) föreslagit riksdagen att till Påbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Eskilstuna å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 190,000 kronor.

Telefonstationen i Eskilstuna, vilken är inrymd i en telegrafverket tillhörig, under åren 1915 och 1916 uppförd stationsbyggnad, beräknas vara fullbelagd någon gång under år 1943. Vid denna tid anses därför utvidgade lokaler för stationen behöva finnas tillgängliga. De erforderliga nya lokalutrymmena föreslås skola beredas genom ombyggnad av vindsvåningen i det nuvarande stationshusets flygel utefter Gymnastikgatan samt påbyggnad av flygeln med en våning till tre våningar, allt för en beräknad kostnad av 190,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Påbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Eskilstuna* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 190,000 kronor.

15:o) **Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, sid. 249 och 250) föreslagit riksdagen att för Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Lund å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 305,000 kronor.

Genom ifrågavarande tillbyggnad, för vilken erforderlig tomtmark inköpts för en sammanlagd köpeskilling av 150,500 kronor, avses att bereda utrymme för en tillämnad ny automatisk telefonstation men även att skapa möjlighet till utvidgning av postkontorets lokaler. Då den nuvarande stationens kapacitet beräknas komma att vara helt utnyttjad redan under år 1943, anses arbetena å tillbyggnaden, vilken enligt föreliggande förslag utgöres av en byggnad av tegel i tre våningar jämte källarvåning samt kommer att dra en kostnad av 305,000 kronor, böra påbörjas senast under nästa budgetår.

Utskottet. Utskottet tillstyrker, att anslag till den föreslagna tillbyggnaden, för vilken erforderlig tomtmark redan förvärvat, uppföres i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Lund* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 305,000 kronor.

16:o) **Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Skövde.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, sid. 250) föreslagit riksdagen att för Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Skövde å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 120,000 kronor.

Utskottet. Å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 uppfördes ett förskottsanslag å 90,000 kronor för tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Skövde. På grund av inträffade prisstegringar beräknas numera det för ändamålet erforderliga anslaget behöva höjas till 120,000 kronor, vilket belopp nu äskas såsom beredskapsanslag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för *Tillbyggnad till telefonstationsbyggnaden i Skövde* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 120,000 kronor.

17:o) **Förrådsbyggnad för telegrafverkets räkning i Nässjö.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, sid. 251 och 252) föreslagit riksdagen att till Förrådsbyggnad för telegrafverkets räkning i Nässjö å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 240,000 kronor.

Den förrådsbyggnad, som nu föreslås skola uppföras i Nässjö, är avsedd att ersätta en nästlidet år nedbrunnen förrådsbyggnad i Hässleholm. Ett till

Nässjö förlagt förråd förutsattes emellertid dessutom kunna övertaga rollen av centralförråd för en del av de områden, som nu furneras av förråden i Norrköping och Göteborg. Härigenom skulle en planerad tillbyggnad av Norrköpingsförrådet för en beräknad kostnad av 420,000 kronor kunna uppskjutas samt en eljest inom en relativt snar framtid erforderlig utvidgning av Göteborgsförrådet kunna inhiberas. Den nya förrådsbyggnaden avses skola uppföras av tegel i två våningar med källare under halva huset samt beräknas jämte spår och lastkaj draga en kostnad av 226,000 kronor. För byggnaden erforderlig tomtmark skulle inköpas för en köpeskilling av 14,000 kronor, motsvarande ett pris av i runt tal 1 krona 30 öre per kvadratmeter. Sammanlagt skulle alltså byggnadsföretaget draga en kostnad av 240,000 kronor.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Förrådsbyggnad för telegrafverkets räkning i Nässjö* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 240,000 kronor.

Statens järnvägar.

18:o) **Utvidgning av spårsystemet vid Kristinehamn. Utvidgning av spårsystemet i Tranås.** Kungl. Maj:t har (punkterna 14 och 15, sid. 252 och 253) föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa *dels* till Utvidgning av spårsystemet vid Kristinehamn ett reservationsanslag (B) av 70,000 kronor, *dels ock* till Utvidgning av spårsystemet i Tranås ett reservationsanslag (B) av 90,000 kronor.

Å beredskapsstat har tidigare upptagits för utvidgning av spårsystemet vid Kristinehamn ett förskottsanslag å 70,000 kronor och för utvidgning av spårsystemet i Tranås ett förskottsanslag å likaledes 70,000 kronor. Kostnaderna för arbetena vid Kristinehamn beräknas nu till oförändrat belopp, 70,000 kronor, medan den för utvidgningen av bangården i Tranås tidigare angivna kostnadssumman på grund av inträffade prisstegringar anses behöva uppräknas med 20,000 kronor till 90,000 kronor. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa

a) till *Utvidgning av spårsystemet vid Kristinehamn* ett reservationsanslag (B) av 70,000 kronor;

b) till *Utvidgning av spårsystemet i Tranås* ett reservationsanslag (B) av 90,000 kronor.

19:o) **Utvidgning av spårsystemet i Hallsberg.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, sid. 253) föreslagit riksdagen att till Utvidgning av spårsystemet i Hallsberg å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 900,000 kronor.

Å beredskapsstaten för såväl budgetåret 1938/39 som budgetåret 1939/40 upptogs ett förskottsanslag å 100,000 kronor för utvidgning av spårsystemet i Hallsberg. Framställning göres nu om anslag å tilläggsstaten till de med denna anvisning avsedda arbetena, vilka ingå såsom ett förberedande led i vissa utvidgningsarbeten å bangården i Hallsberg med syfte att möjliggöra en snabbare omrangering m. m. av godstågen. Härjämte begäres anslag till övriga för angivna utvidgning erforderliga arbeten, vilka beräknats draga en kostnad av 800,000 kronor.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utvidgning av spårsystemet i Hallsberg* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 900,000 kronor.

20:o) **Utvidgning av spårsystemet i Boden.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, sid. 253 och 254) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utvidgning av spårsystemet i Boden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 125,000 kronor.

21:o) **Utvidgning av spårsystemet i Skövde.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, sid. 254 och 255) föreslagit riksdagen att till Utvidgning av spårsystemet i Skövde å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 220,000 kronor.

Godstrafiken vid Skövde station har under de senare åren befunnit sig i en så gott som kontinuerlig stegring. På grund av denna ökade trafik — vilken till större delen är att tillskriva ökad tillverkningskapacitet hos en närbelägen industrianläggning — har bangårdens spårsystem blivit alltför knappt, såväl vad gäller de för lastning och lossning av vagnslastgoods avsedda spåren som beträffande rangerings- och uppställningsspår, med följd att stora svårigheter uppstått vid tågbildning, rangering och uppställning av vagnar ävensom i avseende å de av trafikanterna begagnade frilastspårens utnyttjande. För avhjälpande av angivna olägenheter föreslås nu skola anordnas ytterligare uppställnings- och lastspår ävensom godstågsspår av tillräcklig längd. Kostnaderna för dessa arbeten, vilka på grund av däri ingående avsevärda terrasseringsarbeten befunnits utgöra ett lämpligt bered-

skapsobjekt, beräknas till 350,000 kronor, vilket belopp avses skola täckas medelst förnyelsefondsmedel till ett belopp av 130,000 kronor och medelst anslag under denna punkt i vad avser återstoden.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Utvidgning av spårsystemet i Skövde* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 220,000 kronor.

22:o) **Utvidgning av spårsystemet vid Sävenäs rangerbangård.** Kungl. Maj:t har (punkt 19, sid. 255 och 256) föreslagit riksdagen att till Utvidgning av spårsystemet vid Sävenäs rangerbangård å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 500,000 kronor.

Järnvägsstyrelsen har beträffande behovet av ifrågavarande arbete anfört följande:

Spårsystemet å Sävenäs rangerbangård har under de senare åren visat sig otillräckligt för att alltid medgiva en snabb och rationell avveckling av det stationen åvilande rangeringsarbetet. Detta har särskilt gjort sig gällande vid högertrafikperioder samt vid sådana tillfälliga trafikanhopningar, som i vissa fall kunna uppstå i hamntrafiken över Göteborg. Rangerbangårdens begränsade kapacitet medför vid dylika tillfällen olägenheter, som kunna synnerligen ogynnsamt påverka vagnrörelsen till och från det vidlyftiga hamnområdet. På grund av spårsystemets otillräcklighet kunna de olika spåren vid vagnanhopning på rangerbangården icke disponeras på sådant sätt, att önskvärd snabbhet vinnes i rangeringsarbetet. De begränsade möjligheterna för vagnuppställning försvåra vagnarnas hopväxlande till direktgodståg i den utsträckning, som med hänsyn till vagnarnas snabba vidaretransport är önskvärd. Det inträffar även ofta, att bangården icke utan avsevärd försening kan mottaga växlingstågen från de olika hamnrangerbangårdarna, varigenom växlingsarbetet å dessa bangårdar förryckes med förseningar i vagntransporterna som följd.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Utvidgning av spårsystemet vid Sävenäs rangerbangård* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 500,000 kronor.

23:o) **Bangårdsarbeten i Ånge m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 20, sid. 256—258) föreslagit riksdagen, att till Bangårdsarbeten i Ånge m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 1,050,000 kronor.

Enligt föreliggande förslag skulle medel anvisas till omläggning av södra infartslinjen till Ånge, vilken omläggning ingår som ett första led i ett omfattande, under planering varande arbete för en omgestaltning av rangerbangården vid Ånge. Särskilt den senare tidens erfarenheter ha givit vid handen, att rangerbangården i sitt nuvarande skick icke medgiver en friktionsfri avveckling av trafiken, så snart denna i nämnvärd grad överstiger den normala. Några definitiva kostnadsberäkningar för arbetet föreligga emellertid ännu ej, men järnvägsstyrelsen har angivit ett approximativt belopp av 3,000,000 kronor.

Den föreslagna omläggningen av södra infartslinjen till Ånge skulle bland annat medföra, att de genomgående tågen norr och söder över icke skulle behöva vända i Ånge och lokomotiven vid fortsatt färd tillkopplas andra änden av tågsättet. Vidare skulle ett framförande förbi Ånge av vissa godståg kunna ske utan att tågsättet ombildades. Kostnaderna för omläggningen, vilka beräknats till 820,000 kronor, avses till ett belopp av 20,000 kronor skola utgå av förnyelsefondsmedel. Det återstående beloppet, 800,000 kronor, föreslås skola anvisas som reservationsanslag (B). Härjämte begäres ett belopp av 250,000 kronor till påbörjande av vissa angelägna arbeten å själva bangården.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bangårdsarbeten i Ånge m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 1,050,000 kronor.

24:o) **Fortsatt anläggning av dubbelspår.** Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 9, punkt 8, anfört får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 258 och 259), hemställa,

att riksdagen må till *Fortsatt anläggning av dubbelspår* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 5,500,000 kronor.

25:o) **Ny tunnel mellan Tomteboda och Hagalund.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, sid. 259) föreslagit riksdagen att till Ny tunnel mellan Tomteboda och Hagalund å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 750,000 kronor.

Utskottet.

Å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptogs för en ny tunnel för två spår mellan Tomteboda och Hagalund ett förskottsanslag å 750,000 kronor, vilket anslag återupptogs å beredskapsstaten för påföljande budgetår. Utskottet tillstyrker, att ett anslag å enahanda belopp nu anvisas som reservationsanslag (B) för påbörjande av detta arbete, vilket beräknats draga en sammanlagd kostnad av 2,200,000 kronor. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ny tunnel mellan Tomteboda och Hagalund* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 750,000 kronor.

26:o) **Anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter.** Till ifrågavarande ändamål ha tidigare anvisats tillhopa 5,000,000 kronor å tilläggsstat för budgetåret 1939/40. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag (punkt 23, sid. 259 och 260) om beviljande av ett tilläggsanslag å 100,000 kronor för bestridande av uppkomna merkostnader ävensom utgifter för vissa ytterligare skyddsrumsarbeten får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Anordnande av skyddsrum i statens järnvägar tillhöriga fastigheter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 100,000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

27:o) **Ny kraftstation i Trollhättan. Kraftstation vid Torpshammar.** Kungl. Maj:t har (punkt 24, sid. 260) föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 såsom reservationsanslag anvisa *dels* till Ny kraftstation i Trollhättan 1,500,000 kronor, *dels ock* till Kraftstation vid Torpshammar 1,000,000 kronor.

I sitt denna dag avgivna utlåtande nr 9 har utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställt att för fortsättande av arbetena å den nya kraftstationen i Trollhättan och kraftstationen vid Torpshammar måtte anvisas anslag om 5 miljoner respektive 6 miljoner kronor å riksstaten för budgetåret 1941/42. Utskottet tillstyrker nu, att anslag för täckande av intill den 1 juli 1941 uppkomna fördyringar å angivna arbeten anvisas å tilläggsstaten för löpande budgetår med de av Kungl. Maj:t äskade beloppen, 1.5 miljon respektive 1 miljon kronor. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 må såsom reservationsanslag anvisa

- a) till *Ny kraftstation i Trollhättan* 1,500,000 kronor;
- b) till *Kraftstation vid Torpshammar* 1,000,000 kronor.

28:o) **Vissa kraftledning m. m. för militära behov.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, sid. 260 och 261) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kraftledning m. m. för militära behov* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 16,500 kronor.

Luffarfsfonden.

29:o) **Byggande och förbättring av flygplatser.** Under hänvisning till vad utskottet denna dag i annat sammanhang anför, får utskottet med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, sid. 261) hemställa,

att riksdagen må till *Byggande och förbättring av flygplatser* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 2,000,000 kronor.

30:o) **Stationsbyggnad å Bulltofta flygplats.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, sid. 261—268) föreslagit riksdagen att till Stationsbyggnad å Bulltofta flygplats å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 175,000 kronor.

Till ny stationsbyggnad å Bulltofta flygplats intill Malmö anvisades vid 1938 års riksdag (prop. 275) å beredskapsstat 350,000 kronor. Nämda anslagsbelopp upptogs därefter av 1939 års riksdag å riksstaten för budgetåret 1939/40.

Genom den eldsvåda, som inträffade å Bulltofta flygplats den 9 april 1940, nedbrann den med hangarbyggnaden nr 3 sammanbyggda administrationsbyggnaden, varjämte hangarens östra gavel med angränsande partier förstördes. Dessutom orsakades skador å hangarens järnkonstruktioner av sådan beskaffenhet, att omedelbara reparationer blevo nödvändiga för tryggande av byggnadens bestånd. Ett belopp å 130,000 kronor, som Kungl. Maj:t genom beslut den 21 juni 1940 anvisade, avsåg att bestrida kostnaderna för dels uppförande av en mindre byggnad i omedelbar anslutning till hangaren för att tills vidare bereda flygplatsförvaltningen, flygledningen och väderlekstjänsten provisoriska lokaler, intill dess den planerade nya stationsbyggnaden kom till stånd, dels ock reparation av de genom eldsvådan uppkomna skadorna å hangaren. Berörda mindre byggnad är sålunda icke avsedd att ersätta stationsbyggnaden. Efter tillkomsten av denna skulle den mindre byggnaden avses för att tillgodose bestående behov av förrådslokaler, kontorsrum för svenska och främmande lufttrafikbolag och överliggningsrum för flygande personal. Enär för en del av dessa lokaler hyra kan påräknas, komma kostnaderna för byggnaden att delvis kunna förräntas.

Departementschefen har i ärendet anført bland annat följande:

Det behov av en ny stationsbyggnad i Bulltofta, varom närmare redogörelse lämnats i Kungl. Maj:ts förutnämnda proposition, nr 275, till 1938 års riksdag, är alltjämt bestående. Jag anser därför i likhet med vederbörande myndigheter, att en ny stationsbyggnad bör komma till stånd. För att arbetena å densamma skola kunna påbörjas vid en tidpunkt, som kan anses önskvärd med hänsyn till läget å arbetsmarknaden, synas de för byggnadsföretaget erforderliga medlen, utöver de för ändamålet nu disponibla, böra anvisas å förevarande tilläggsstat.

Beträffande stationsbyggnadens utförande föreligga nu tre olika alternativ, nämligen dels ett av länsarkitektkontoret i Malmö den 30 april 1939 dagtecknat förslag, dels ett av länsarkitektkontoret uppgjort nytt förslag, innebärande en omarbetning av det tidigare, och dels ett av 1940 års civila byggnadsutredning upprättat förslag. Kostnaderna för desamma har byggnadsutredningen beräknat till respektive 690,000 kronor, 586,000 kronor och 536,000 kronor. De två senare förslagen innebära förutom vissa förenklingar en betydande nedskärning av byggnadskroppens volym i förhållande till det första förslaget. Med hänsyn till, bland annat, den relativt begränsade flygtrafik, som under normala förhållanden kan antagas komma att beröra Bulltofta flygplats, kan enligt min mening en stationsbyggnad av den storleksordning, som det dyraste alternativet innebär, icke anses oundgängligen nödvändig. Jag anser därför detta alternativ böra lämnas å sido vid bedömandet av spörsmålet om vilket alternativ, som bör ifrågakomma. Byggnadsstyrelsen har ännu icke medhunnit att slutligt granska det av byggnadsutredningen förordade förslaget. Enligt vad jag under hand inhämtat, anser sig byggnadsstyrelsen emellertid icke kunna tillstyrka utförandet av detsamma. Styrelsen torde för sin del komma att förorda länsarkitektkontorets omarbetade förslag, dock med vissa kompletteringar och ändringar. Kostnaderna för stationsbyggnadens utförande i enlighet med en av byggnadsstyrelsen sålunda reviderad byggnadsplan anser styrelsen böra beräknas till 566,000 kronor.

Innan byggnadsstyrelsens yttrande i ärendet föreligger, anser jag mig ej kunna taga slutlig ställning till frågan om enligt vilket förslag byggnaden bör utföras. För bedömandet av det erforderliga anslagsbeloppet anser jag i frågans nuvarande läge emellertid försiktigheten bjuda, att byggnadskostnaden tills vidare beräknas till 566,000 kronor. Så snart byggnadsstyrelsen avgivit sitt yttrande, vilket kan väntas ske inom den närmaste tiden, kommer detta att överlämnas till riksdagens vederbörande utskott, för att riksdagen må bliva i tillfälle att vid anslagsfrågans behandling kunna bedöma de två alternativens fördelar och nackdelar.

Med promemoria av den 14 januari 1941 har *byggnadsstyrelsen* till kommunikationsdepartementet överlämnat planskisser till en nybyggnad, vid vilka skissers uppgörande länsarkitektens förslag lagts till grund. Byggnadskostnaderna med sålunda av byggnadsstyrelsen vidtagna beskrifningar och modifieringar hava beräknats till 566,000 kronor.

I likhet med departementschefen anser utskottet försiktigheten bjuda att till grund för anslagsberäkningen lägges det av byggnadsstyrelsen nu senast upprättade förslaget.

Detta på länsarkitektens plan byggda men av byggnadsstyrelsen modifierade förslag synes visserligen ställa sig något dyrare än civila byggnadsutredningens förslag. Berörda förhållande motväges dock enligt utskottets mening av att byggnadsstyrelsens plan innebär bättre praktisk anpassning till flygtrafikens krav, varjämte framdeles möjligen behövligen utvidgningar synas lättare genomförbara utan alltför kostsamma förändringar av byggnadskroppen. För täckningen av kostnadssumman, 566,000 kronor, stå till förfogande 415,000 kronor, varav 330,000 kronor tidigare anslagsmedel och 85,000 kronor från Malmö stad. Återstående behövligen medel 151,000 kronor jämte 25,000 kronor till möbler och annan stationsutrustning torde nu böra an-

Utskottet.

visas med det av Kungl. Maj:t äskade, till 175,000 kronor avrundade anslaget.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stationsbyggnad å Bulltofta flygplats* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 175,000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond.

31:o) **Nybyggnad för riksförsäkringsanstalten.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, sid. 268) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för riksförsäkringsanstalten å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 2,000,000 kronor.

Utskottet.

Såsom begynnelseanslag för en till 3,975,000 kronor kostnadsberäknad nybyggnad för riksförsäkringsanstalten upptogs å beredskapsstaten för budgetåret 1939/40 ett förskottsanslag å 1,000,000 kronor. Under erinran härom tillstyrker utskottet, att å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett beredskapsanslag av 2,000,000 kronor till påbörjande av ifrågavarande byggnadsföretag, vilket numera beräknas draga en kostnad, som på grund av inträffade prisstegringar med 20 procent överstiger den ursprungligen beräknade. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Nybyggnad för riksförsäkringsanstalten* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 2,000,000 kronor.

32:o) **Nybyggnad för pensionsstyrelsen.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, sid. 268 och 269) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för pensionsstyrelsen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 2,000,000 kronor.

Å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptogs ett förskottsanslag å 1,000,000 kronor till en för pensionsstyrelsen planerad nybyggnad, vilken med då rådande prisläge beräknades draga en kostnad av 3,600,000 kronor. Ett beredskapsanslag å 2,000,000 kronor äskas nu å tilläggsstat till löpande riksstat för byggnadsföretagets påbörjande.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för pensionsstyrelsen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 2,000,000 kronor.

33:o) **Nybyggnad för lantmäterikontoret i Nyköping.** Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, sid. 269 och 270) angående anslag till ifrågavarande byggnadsföretag, för vilket upptagits ett förskottsanslag av 225,000 kronor å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 men som nu på grund av prisstegringarna beräknats kosta 270,000 kronor, tillstyrkes av utskottet. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Nybyggnad för lantmäterikontoret i Nyköping* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 270,000 kronor.

34:o) **Tillbyggnad till landsstatshuset i Malmö.** Å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 har uppförts ett förskottsanslag å 465,000 kronor till ifrågavarande byggnadsföretag. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, sid. 270) om uppförande av anslag å tilläggsstaten till byggnadsföretaget, vilket numera beräknas draga en kostnad av 555,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *Tillbyggnad till landsstatshuset i Malmö* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 555,000 kronor.

35:o) **Nybyggnad för länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.** Utskottet tillstyrker, att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, sid. 270 och 271) erforderliga medel anvisas till ifrågavarande byggnadsföretag, som i början av år 1939 beräknades kosta 790,000 kronor och för vilket upptogs ett förskottsanslag av 300,000 kronor å beredskapsstat för budgetåret 1939/40. På grund av vidtagna förenklingar anses totalkostnaderna trots inträffade fördyringar kunna begränsas till 850,000 kronor. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Nybyggnad för länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 850,000 kronor.

36:o) **Nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, sid. 271—273) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 620,000 kronor.

Såsom begynnelseanslag för en till 415,000 kronor kostnadsberäknad nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg upptogs å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 ett förskottsanslag å 200,000 kronor. Den sålunda beslu-

tade nybyggnaden avsågs skola uppföras i två våningar. Sedan riksdagen sedermera uttalat sig för att Västerbygdens vattendomstol alltjämt skulle vara förlagd till Vänersborg, föreslås nu, att den planerade lantmäterikontorsbyggnaden skall uppföras i tre våningar. Vattendomstolen skulle erhålla lokaler i den tredje våningen, vilken härför skulle behöva disponeras till ungefär hälften. De återstående utrymmena skulle användas för att tillgodose länsstyrelsens ökade lokalbehov. Den ifrågasatta ändringen i byggnadsförslaget beräknas med utgående från den i augusti månad 1939 rådande prisnivån medföra en ökning av byggnadskostnaden med 105,000 kronor till 520,000 kronor. Sistnämnda kostnadssumma anses på grund av inträffade prisstegringar behöva höjas med omkring 20 procent till i avjämnat tal 620,000 kronor, vilket belopp nu äskas såsom beredskapsanslag.

För ifrågavarande byggnad erforderlig tomt skulle enligt erbjudande av Vänersborgs stad överlätas av staden till staten utan särskilt vederlag. *Departementschefen* har härutinnan anfört följande:

Såsom av det föregående framgår har Vänersborgs stad enligt beslut den 6 mars 1939 numera erbjudit sig att till staten, utan att därvid den tidigare förutsatta ersättningen å 20,000 kronor erlades, överlåta norra delen av tomt nr 1 i kvarteret Palmen, d. v. s. den tomtmark varå lantmäterikontorsbyggnaden skulle uppföras. Såsom förutsättning för denna överlåtelse skulle dock gälla, att vattendomstolens kansli under en tid av ungefär 25 år, räknade från den dag då överenskommelse träffades, förbleve förlagt till Vänersborg. Stadens erbjudande synes böra godtagas från statens sida. Med hänsyn till att under den relativt långa tiden av 25 år nya förhållanden kunna tänkas inträffa, som motivera en förflyttning av domstolens kansli före periodens utgång, torde emellertid i den överenskommelse, som förutsättes skola träffas mellan staten och staden angående tomtens överlåtelse, böra intagas bestämmelse om att staten skall äga rätt att vidtaga ändrade dispositioner i fråga om domstolens förläggning under villkor, att staten lämnar staden skälig ersättning. Åt byggnadsstyrelsen torde, sedan riksdagen tagit ställning till förevarande anslagsfråga, böra uppdragas att härom förhandla med Vänersborgs stad, varefter det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att å statens vägnar godkänna avtal angående tomtöverlåtelsen och därmed sammanhängande förhållanden.

Utskottet. Vad angår den ifrågasatta ersättningen till Vänersborgs stad vid en ej nu förutsedd men dock framdeles möjlig förflyttning av Västerbygdens vattendomstol från staden förutsätter utskottet, att överenskommelse redan nu träffas om storleken av den ersättning, som i sådant avseende skall utgå.

Med tillstyrkande att anslag anvisas med det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 620,000 kronor.

37:o) **Nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, sid. 273—276) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 400,000 kronor.

För tillgodoseende av länsstyrelsens i Östergötlands län behov av ökade lokaler ävensom för beredande av lokaler åt vissa andra organ skulle enligt föreliggande förslag för en beräknad kostnad av 400,000 kronor uppföras en annexbyggnad till Linköpings slott, där länsstyrelsens lokaler nu äro inrymda. Den föreslagna byggnaden skulle enligt upprättade ritningar uppdelas i två byggnadskroppar av olika höjd, av vilka den ena skulle omfatta tre och den andra två våningar. Till det högre byggnadspartiet skulle förläggas, i källaren skyddsrum, avsedda att i fredstid kunna utnyttjas såsom arkiv, samt värmeledningsutrymmen m. m., i bottenvåningen lokaler för landsfogden, lunchrum samt en vaktmästarebostad, i våningen 1 trappa upp lokaler för vägingenjörskontoret och domänintendenten samt i våningen 2 trappor upp lokaler för länsarkitektkontoret. I det lägre byggnadspartiet skulle inredas, i källaren arkiv, i bottenvåningen lokaler för länsstyrelsens bilavdelning samt i våningen 1 trappa upp lokaler för dess uppbördsavdelning.

Departementschefen har beträffande länsstyrelsens behov av utökade lokaler anfört följande:

Enligt vad jag under hand inhämtat från länsstyrelsen i Östergötlands län äro länsstyrelsens nuvarande lokaler icke tillräckliga, varjämte vissa av dem även ur andra synpunkter äro mindre lämpliga. Sålunda har sedan en fast taxeringsrevisorstjänst inrättades från och med den 1 juli 1939 arbetslokal för befattningshavaren icke kunnat beredas annorstädes än i domänintendentens rum. Länsarkitektkontoret, som i slottsflygeln disponerat två mindre rum, blev efter en under åren 1938 och 1939 genomförd omorganisation i behov av ökade lokaler och måste från och med den 1 december 1939 inflytta i förhyrda lokaler. Försvarsassistentens expedition flyttades i samband därmed till de av länsarkitektkontoret tidigare disponerade lokalerna i slottsflygeln från ett provisoriskt inrett rum å byggnadens vind. Vidare är länsstyrelsens arkiv i stort behov av ökat utrymme. Detta gäller särskilt taxeringsarkivet, vilket icke har plats för alla självdeklarationer, som skola förvaras å länsstyrelsen. Föreskrivet brand- och dyrkfritt skydd kan ej heller erhållas för de av försvarsassistenten omhändertvada hemliga handlingarna. Behovet av ökat arkivutrymme har på sistone blivit än mera trängande, sedan två till arkiv respektive uppackningsrum avsedda rum apterats till skyddsrum. Behov av ökat utrymme har på senare tid också yppat sig för länsstyrelsens automobil- och taxeringsavdelningar. Vidare har en avsevärd olägenhet vållats därav, att försvarsassistent och taxeringsrevisor icke hava sina lokaler i samma byggnad, där de expeditioner, med vilka de samarbета, äro förlagda. För taxeringsrevisorernas arbete är det dessutom en olägenhet, att han för närvarande icke disponerar ett eget rum. Länsstyrelsen finner det därför önskvärligt, att automobilavdelningen erhåller rymligare lokaler, lämpligen förlagda till den tilltänkta nybyggnaden, samt att taxeringsavdelningens lokaler inom slottet utvidgas och kompletteras med rum för taxeringsrevisorerna. Detta skulle lämpligen kunna ske genom att den jämförelsevis isolerade uppbördsavdelningen förflyttas till nybyggnaden och genom att vissa omflyttningar inom landskontorets

lokaler i slottet äga rum. För försvarsassistenten skulle lämplig lokal anordnas inom nuvarande bilavdelningens utrymmen, där brandfritt förvaringsvalv finnes. Dessutom skulle där anordnas ett par reservrum. Sådana saknas nu helt och hållet, varför den mindre önskvärda utvägen att anordna tillfälliga arbetsplatser i sessionssalen och i korridorerna måst tillgripas.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag — som avser att genom nybyggnad tillgodose länsstyrelsens alltjämt växande lokalbehov — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för länsstyrelsen i Östergötlands län* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 400,000 kronor.

38:o) **Ökade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, sid. 276) föreslagit riksdagen att till Ökade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 98,500 kronor.

För ökade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län anvisades å riksstaten för budgetåret 1939/40 ett anslag å 516,500 kronor, till vilket belopp kostnaderna för ifrågavarande byggnadsföretag då beräknades. För byggnadsföretaget, vilket uppskjutits jämlikt beslut av 1939 års urtima riksdag, äskas nu i anledning av inträffade prisstegringar ett tilläggsanslag å 98,500 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ökade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 98,500 kronor.

39:o) **Nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län.** Utskottet tillstyrker, att för ifrågavarande, ursprungligen till 182,000 kronor kostnadsberäknade byggnadsföretag, vilket uppskjutits jämlikt beslut av 1939 års urtima riksdag, anvisas i anledning av inträffade prisstegringar erforderligt tilläggsanslag med av Kungl. Maj:t (punkt 36, sid. 277) äskat belopp. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 33,000 kronor.

40:o) **Lokaler för länsarkitekts- och vägingenjörskontoren i Gävle.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande framställning (punkt 37, sid. 277 och 278) om anslag till anordnande i Gävle slott av lokaler för länsarkitekts- och vägingenjörskontoren i Gävle hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lokaler för länsarkitekts- och väg-ingenjörskontoren i Gävle* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag (B) av 40,000 kronor.

Stockholm den 18 februari 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Torsten Ström, Lindström, Andrén, Karl Magnusson, Carlström, Bäcklund, Bäckström*, friherre *De Geer* och *Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Danielsson, Ward, Persson* i Falla, *Lindberg* i Umeå, *Isacsson, Andersson* i Södergård, *Bergström* och *Olsson* i Kullenbergstorp.
